

Danske landskaber mellem fortid og fremtid

OPSAMLING

ved

Niels Elers Koch

Chefredaktør og leder af Trap Danmark

Per Thor Andersen:

- De store samfundsforandringer og politiske forandringer afspejler sig i vores (kultur-)landskab. Globaliseringens æra => debatter om udkant, Unescokåringer og klimasikring.
- Udfordringerne i dag kan sammenlignes med tiden før landboreformerne i 1700-tallet; men vi skal forhandle os til rette og facilitere lokale processer, jf. ”Fremtidens Landskaber” og dagligdagen for kommunale planlæggere.
- De kulturhistoriske spor og interesser i landskabet kan måske med fordel tænkes ind som en fælles ”neutral” ressource, som anerkendes af de fleste aktører.

Tissel Lund-Jacobsen:

Brahetrolleborg området som en case til at vise:

1. historien i landskabet,
2. hvordan vi kan formidle landskabets historie, og
3. som en opfordring til at tænke fortidens spor med, når vi planlægger fremtidens landskab

Johs. Nørregaard Frandsen:

- Kunst og litteratur har sat afgørende præg på vores opfattelser af landskaber, ligesom landskaber selvfølgelig har sat præg på litteratur og kunst.
- Arbejdet med eksempelvis litteratur som indgang til landskabsforståelse er derfor afgørende for at forstå sammenhængen mellem bevidsthed og fysisk landskab.
- Herved vil man se, at der kan identificeres tre 'store' syn på landskaberne: (1) Et æstetisk-vegetativt, (2) et brugende-praktisk, og (3) et apokalyptisk-eskatologisk.

Søren Møller:

- Collective impact, det åbne land som dobbelt ressource
- Vi kan bruge landskabet mere intelligent til gavn for flere samfundsnyttige formål
- Fire forsøgsområder vil føre frem til forslag til lovgivning, forme kommunernes rolle, og vise hvordan multifunktionel jordfordeling kan være et centralt redskab i en jordreform, som vil rulle hen over landet i en længere årrække.

Lone S. Kristensen:

- 1) Landskabsstrategier repræsenterer en ny form for planlægning i det åbne land, hvor:
  - fremtiden italesættes,
  - der skabes retning i udviklingen
  - der skabes rammer for integration af forskellige interesser og initiativer
- 2) Om løsningsforslagene i Fremtidens Landskaber:
  - Nogle repræsenterer plan- og designløsninger, der er lige til at gå til
  - Andre er komplekse og kræver institutionelle forandringer, offentlig intervention eller omfattende investeringer, inkl. opkøb af land – kun få af disse er blevet løst

Arne Kirk:

- Det konkrete arbejde med en landskabsstrategi for Nordmors.
- Eksempler på problemstillinger med at arbejde med landskabet på helt lokalt niveau (hverdagslandskabet), på et lidt større niveau og ud fra en interessegruppes vinkel.
- Modsætningen mellem lokalt ejerskab og engagement og topstyring, samt værdien af et samarbejde mellem lokale beboere og eksperter.

Jørgen Saaby:

Er Borgerinddragelsen:

- *”En ufarlig, forudsigelig og velkoreograferet stereotypi, hvor den velmenende, men intetanende borger, tildeles rollen som nyttig idiot...”*

Eller:

- *”Ægte og kvalificeret demokrati, hvor man efterspørger den åbne og ufiltrerede dialog - og giver plads til det uventede...”*

Jørgen Primdahl:

- Der har i Fjends været stor interesse – fra kommunen, lokalsamfundet, og landbrugere - for deltagelse i samarbejdsprojekter om landskabets udvikling og forvaltning
- Strategiprocesen for Nordfjends har handlet om landskabet som udviklingsfaktor for landbruget, friluftslivet, bosætningen, vandmiljøet og naturen
- Der er skabt ejerskab til mål, plan og projekter og fundet nye løsninger – men uløste problemstillinger resterer
- Indretningen af fremtidens landskaber **er** en stor udfordring, både mht. til proces og planløsninger – erfaringerne fra Fjends udgør et vigtig bidrag

Niels Clemmesen:

- 18 års erfaring med naturarbejde i Oddebæk området
- En forening, vandløbsforbedringer, naturplaner, borgerinddragelse, 40 km stier, vådområder, græsningslaug, og jagtvildtlaug.
- Ved den rette inspiration kan vi få masser af natur i Danmark.
- De fleste landmænd har arealer, hvor det vil være oplagt at omdanne landbrugsarealer til ny natur.